

Kongresszusi küldötteink

— Szerencsés ember vagyok, hogy részt vehetek a magyar kommunisták XII. kongresszusán. Azt hiszem, megválasztásomban közrejátszott, hogy szűkebb munkaterületemen, a Szegedi Orvostudományi Egyetemen a pártszervezet erős, véleményét országos kérdésekben is kéri és meghallgatják, neve és rangja van. Bizonyára az sem elhanyagolható tény, hogy tagja vagyok a szegedi városi párt-vegrehajóbizottságnak, ahol felkészült, fontos kérdésekben véleményt nyilvánító szakemberek, közéleti elkötelezettségű kommunisták döntenek.

— Egy orvosnak szocialista társadalmunkban — ha nem megy el közömbös környezete jelenségei mellett — óhatatlanul megvan a lehetősége, hogy orvosi hivatása mellett közéleti emberként is váljon. Kiharcolhatja, hogy a szakmai kérdéseken túl más területeken is kikérje véleményét, elfogadják és méltányolják azt. Ez nem különleges és egyedi út, minden fiatal orvos számára természetes, már az indulásnál meglévő lehetőség.

— Az irányelveket olvasgatva fölvetődött bennem, és néhány vita tapasztalatai megerősítették, hogy az értelmiségről, ennek helyzetéről és szerepéről bővebben foglalkozhatott volna ez a dokumentum. Jelen körülményeink között ugyanis az értelmiség szerepe megnőtt, és körük kitágult. Azok az emberek, akik szűkebb szakterületükön elmélyült és alapos tudásra tesznek szert, véleményük van politikai, gazdasági, társadalmi kérdésekben, életmódjukat alapvetően a szocialista vonások jellemzik, tendenciájában az értelmiség sorait erősíthetik. Növekvő szerepük szükségesszerű, létkérdésünk a „kiművelt emberfők sokasága”.

— Ami az egészségszervezetemről, nem vagyok túlzottan lelkes és optimista. Bár megnyugtató, hogy a központi szervek nem csökkentették az egészségügyi beruházások és fejlesztések nagyságát és ütemét. De óriási a restancia, a most előttünk álló fejlesztési feladatokat régen meg kellett volna oldani. Mint intézményvezetőnek a szakmai kérdések mellett

Dr. Cserháti István

gazdasági problémákkal is kell foglalkoznom a jobb gyógyítási, oktatási és tudományos munka feltételeinek megteremtéséért, az optimális környezet megvalósításáért. Biztos vagyok abban, hogy a szigorúbb gazdálkodás nem zárja ki az ésszerű fejlesztést, a szükségszerű korszerűsítést.

— 1970-ben részt vettem a párt X. kongresszusán. Tehát vannak emlékeim, élményeim, tapasztalataim. Úgy gondolom, hogy a mostani tanácskozás egy tudományos konferenciához fog hasonlítani, ahol nemcsak a szóno ki emelvényen hangzanak el fontos dolgok, de a szünetekben, baráti beszélgetések alkalmával is jó néhány, a saját munkánkban is hasznosítható tapasztalatokat szerzünk. Munkajellegű kongresszust várak, mely konkrét társadalmi célokat tűz ki, melyeket minden munkahelyen „testre lehet szabni”.

(Elmondta dr. Cserháti István egyetemi tanár, a Szegedi Orvostudományi Egyetem 2-es számú belgyógyászati klinikájának igazgatója, az MSZMP városi bizottsága vegrehajó bizottságának tagja, a XII. kongresszus Csongrád megyei küldötte.)

T. L.

Budapesten

Tavaszi nagytakarítás

A következő hetekben alaposan megtisztítják, kitakarítják Budapest útjait, tereit. A Fővárosi Közterület-fenntartó Vállalat tavaszi nagytakarítási menetrendje szinte már napra készen tartalmazza a tennivalók egész sorát. Kézi vagy gépi erővel szedik föl az utak partján, a járdák szegélyén maradt hordalékot.

A főváros tisztaságáért felelős vállalat a munkálatokhoz kiegészíti százfős csapatát a kerületi kirendeltségeken jelentkező önkéntes munkásokkal. Az emberek seprűn, lapátjaik kívül mintegy 150 locsoló, seprőgép, speciális aluljáró-oszloptisztító masina, billenős teherautó, rakodógép tisztítja, sűrűlő, mossa a város utcáit.

Eltűntetik a téli szutykot március végétől, április elején a Duna fölött átvéló hidakról, a felüljárókról, a köztéri szobrokról, s a rakpartok, a városból kivezető utak szalagkorlátjairól. Tisztára mosák az aluljárókat és a Vár-alagutat is. Egy hónap múlva indulnak — főként éjsza-

ka — a mosó-seprő járatok, először a lakótelepekre. A locsolókocsiknak legalább 100 ezer köbméter víz szükséges, hogy zavartalanul mossák le a város aszfaltmezőit. A hagyományos eszközökkel — vödörrel, súrolókefével — fölszerelt dolgozókra vár a mintegy 6000 KRESZ-tábla, s a több kilométernyi lánckorlát tisztítása. Ezenkívül takarítják és lefestik a 9200 hulladékgyűjtő edényt. (MTI)

Berendezés Oxigén halastavaknak

A síófoki Dunántúli Regionális Vízmű és Vízgazdálkodási Vállalat műszaki gárdája olyan berendezést fejlesztett ki, amelynek segítségével megszüntethető a halastavak oldott oxigénhiánya és ezzel a halak pusztulása. Az úszóműre, csónakra, álló- és mozgóhidra, tartályok, medencék falára szerelhető szerkezet kiválóan alkalmas szennyezett vizek, halastavak oldott oxigénszintjének meghatározott értéken tartására. Meghajtása elektromos vagy robbanómotorral történik és az oxigént a motor propellerjének segítségével csövön juttatja a vízbe. A gyakorlati kísérletek során ezzel akadályozták meg a halpusztulást a sponyai víztározóban és a balatonföldvári halastóban.

A jól bevált berendezés iránt nagy az érdeklődés: vízügyi igazgatóságok, halgazdaságok és tanácsok rendelik meg. (MTI)

Készülődnek a dunai hajósok

A tél még tartja magát, erőlködik, a meg-megújuló hóviharok azonban már nem zavarhatják a hajózás munkáját, tavaszi felkészülését. Egyelőre még a parton, a partmentén serénykednek a szerelők, a vontatók a belvárosi Duna-szakaszon.

Üszödaru közreműködésével megkezdődött a kikötői pontonok kikötése, a parton telet hajóhidak elhelyezése. Elsőként a Belgrád rakparti nemzeti hajóállomáson horgonyozták le, rögzítették a vasbakokhoz a pontonokat, amelyeknek már volt vendége is, a szovjet Moldávia hajó. A héten újabb szomszéd országbeli üdülőhajókat várnak. Ugyancsak helyén van a Matróz csárdánál a hazai és a nemzetközi teherhajók, vontatók fogadására, pihenésére szolgáló vízi állomás, s a megszüntetett helyén, a Margitsziget dél-budai oldalán várja a SZOT-üdülőhajót is a vízikikötő.

A következő napokban a főváros területén — a Vigadó téren, a Bem téren — 19, majd a Budapest—Esztergom közötti hajóúton 23, a főváros és Mohács között 6 kikötői ponton kerül a helyére. Felállítják a MAHART szakemberei a ráckevei Duna-ág úszóhajó kikötőit is. A dunai személyforgalom lebonyolításához szükséges mintegy 60 kikötő, parti víziálkalmatlóság helyére vontatása, rögzítése várhatóan a hónap végéig befejeződik, amikor az időjárástól függően egyúttal megkezdődhet legnagyobb folyónkon a személyhajózási idény. (MTI)

Érték és értékítélet

Fontos érdekeink fűződnek ahhoz, hogy re csupár: a lényegekben, hanem a felszínen is, a formákban, mozgékonyabb, megjelenésben, a design-ben is teremtsünk magunk körül egyfajta társadalmi mobilitást, amely mindennapi közérzetünk, hangulatunk munkánkban is tükröződő ritmusát, alaphangját kialakítaná. Ehhez természetesen ipar, kereskedelem kellene, amely kellőképpen mozgékony, s érdekelt abban, hogy minél szélesebb piacokat szerezzen magának. Csak hogy létezik-e ez az érdekelt?

Látatlanban ezt mondhatnánk: igen. Hiszen — legalábbis elvben — ma már mindenki személy szerint is érdekelt abban, hogy a legjobbat, a legkelendőbbet produkálja; érdekelt abban, hogy kitöltse a kereslet és kínálat közötti bőségesen tátongó réseket. A gyakorlat, a mindennapok praxisa viszont mindmáig egészen mást mutat. Hiszen üzleteink választéka, kínálata — ami a divatot, a küllemet illeti — alig-alig változott az utóbbi tíz esztendőben, mintegy annak kifejezett jeleként, hogy érdekeltégi viszonyaink talán korántsem működnek kielégítően; talán korántsem fogják át kielégítő hatással a termelőtől a vásárlóig terjedő láncolatot.

Példákat bőségesen lehetne idézni minderre. Többek között azt, hogy egykoron, alig néhány éve azzal a nem titkolt szándékkal bővítettük erőteljesen külkereskedelmünket a fogyasztási cikkek behozatalával, hogy a hazai termelőknek konkurenciát teremtsünk a hazai piacokon, s ezzel készítsük őket előrelépésre, termékszerkezetük korszerűsítésére, átalakítására. Olyan feltételeket teremtve, amelyek között a gyöngébb minőséget, a korszerűtlen, divatjamúlt küllemű árut már itthon sem igen lehet eladni. Am mire intenzívebben alkalmazhattuk volna e módszert, a világpiacon megkezdődött a cserearányok számunkra hátrányos változása, s az importárak olyan árrakkal kerültek üzleteinkbe, amelyekkel a korszerűtlen hazai termékek olcsóbb árrakkal bőségesen versenyképesek maradtak. Sokan ekkor már lemondóan legyintettek: ez a módszer sem fog eredményt hozni. Minden marad hát a régi.

Közben ismét változott a világ. Kiderült ugyanis, hogy a világgazdaság válságjelenségeit, a világméretű inflációt nem állíthatjuk meg határainknál. Mindez viszont alapvetően megváltoztatta a gazdaság termelő szektorainak közvetlen érdekeltségeit, a bevezetett, a világgazdasági tendenciákat bizonyos mértékig beföldön is érvényesítő szabályozók jóvoltából. Hiszen egyre jelentősebbé vált az ipar exportérdekeltsége. Márpedig a külföldi piacok irányába termelő vállalataink csakis úgy orientálódhattak, ha igyekeztek átvenni a korszerűbb termelési eljárásokat; vagy ha ez nem is állt módjukban, legalább megkísérelték, hogy termékeik használati értékét — beleértve a divatosságát, a küllemét is — a lehetséges, általuk elérhető maximumra növeljék. Hiszen az elérhető ár — a haszon, vagy olykor a ráfizetés megszüntetése — a külföldi piacokon elsősorban a vevő értékítéletétől függ, attól, hogy a termelő képes-e olyat szállítani, ami eléggé újszerű, eléggé az élvonalba tartozik ahhoz, hogy

a vásárló hajlandó legyen — a pagyon bőséges választékán belül — tisztességes árat fizetni a termékért.

Mindez rugalmasságra, fejlesztésekre ösztönözte a vállalatokat, már csak azért is, mert a hazai piacon is mód volt arra, hogy például egy-egy divatos, minden bizonnyal nagyon is keresettnék bizonyuló bútor árához hozzátegyék azt a néhány százalék plusz hasznot, amit a termék külseje, megjelenésének kelendősége — a vásárló szemében is indokoltá tett. S mindennek eredményeként egy-két hazai vállalat, szövetkezet a külföldivel egyenrangú, s annál — a néhány százalékos többlet hasznot kalkulálva is — jóval olcsóbb bútorokkal jelent meg a piacon. Sajnos, a jelenség — a feltételrendszer mulandósága miatt — túlságosan is rövid életű maradt ahhoz, hogy eredményt, hasznát szélesebb körben élvezhették volna. Mert az új szabályozók ismét szigorúbbra fogták az áralkuláció lehetőségét, ami — legalábbis elvben — a belföldi piac ugyan olcsóbb, de minőségben, megjelenésben, divatosságban kétségkívül középszerűbb ellátáshoz vezetett.

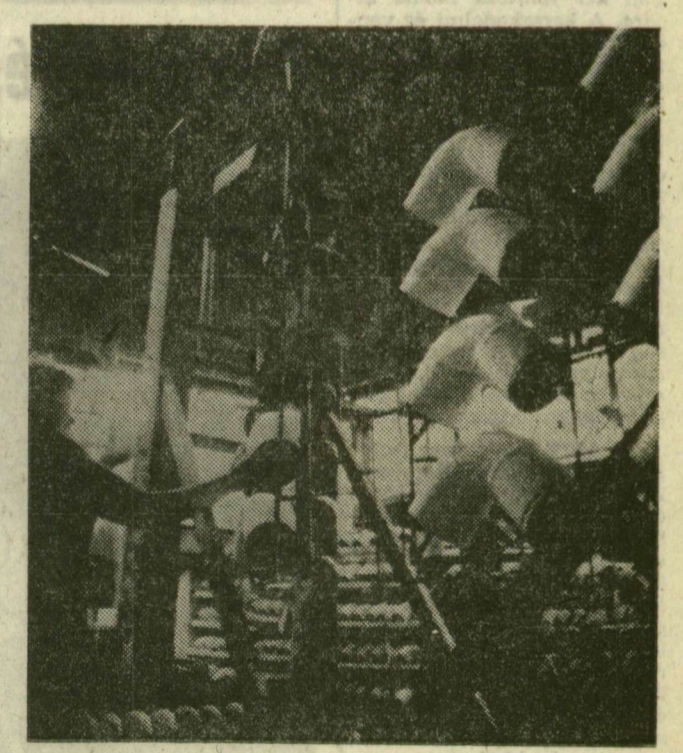
Akkor hogyan tovább? — kérdezhetnénk. Vajon a szigorúbb, az árak változásaira formálisan is ügyelő szabályozórendszer valóban szükségszerűen azzal jár majd, hogy kevesebb újdonság, kevesebb divatos holmi kerül az üzletekbe? Hiszen a hazai árrendszer alig-alig honorálja a gyártmányfejlesztésbe, -tervezésbe, a külsődleges, ám mégis nagyon fontos korszerűsítésbe fektetett energiákat. Vállalatunk jó része viszont a belföldi értékítéletől, szabályozóktól függetlenül is kénytelen fejleszteni termékeit, kénytelen azokat minimum tisztességes, ha nem a legmodernebb megjelenéssel felruházni, ha valamennyire, is tisztességes árat kíván kapni értékű külföldön. Elvileg tehát a hazai kereskedelemnek sem lenne más dolga, mint hogy csatlakozzon a külföldi megrendelők igényeihez, hiszen lassanként a termelők is egyre inkább abban érdekelték, hogy külföldre gyártott szériáiak nagyságát megnöveljék a belföldi piac által biztosított kereslettel is. Annál is inkább, mert az alapanyaggyártók is egyre inkább fölzároknak a világpiacon igényekhez, s egy-egy termelővállalatnak lassanként — ha exportál is — előnyösebb ugyanazt adni a hazai piacra is, amit külföldre szállít.

Hogy mindez miért nem látszik egyelőre kellőképpen üzleteink kínálatán? Ha az ember jobban körülnézi az ipar és kereskedelem házatán, kapcsolataik rendszerében, egyre inkább az az érzése, hogy most már a kereskedelemnek kellene lépnie. Úgy tűnik, hogy manapság sokszor már elsősorban rajta múlik, hogy a gyártmányfejlesztésbe, installációba, divatosságba, korszerűsítésbe fektetett termelői energiák ne csak a külföldi, hanem a belföldi piacokon is hatáson, gyorsabban és szemmel láthatóan érvényesüljenek. Az ipar sok területen már lépett. Ezt a lépéselőnyt pedig nagyobb kereskedői rugalmassággal, a piac valóságos és széles skálájú értékítéletének jobb figyelembevételével kellene megpróbálni behozni, egy új, rugalmas, a változások iránt érzékeny, dinamikus piaci egyensúly jegyében.

Szávay István

Brigádvezetők megbeszélése

A Lenfónó- és Szövőipari Vállalat szocialista brigádvezetői szombaton, Budakalászon megtartott tanácskozáson — a múlt esztendő jó eredményeinek nyugtáztával — figyelmüket elsősorban az ideál teendőkre irányították. A vállalat 1980-ban mintegy 3150 tonna rostlent, 11 ezer köbméter pozdorja bútorlapot és 26 millió négyzetméter kész szövetet gyárt.

Sokáig hiánycikk volt a szén- és olajtüzelésű kályhákhoz szükséges füstös. Szegeden, a tömegcikk készítő ipari szövetkezetben évek óta gyártják a vas-nagykereskedelmi vállalatok megrendelésére, naponta 3 ezer darab készülő belőle, és bár a télnek lassan vége lesz, változatlanul nagy a kereslet. Képzünk a szövetkezet szerelőcsarnokában készült. Szállításra készen állnak a könyökcsovek.

Bányászok, színészek összefogása

Óvodát építtetnek

A tatabányai Nyugati-II. bányászati vállalatban dolgozó Vida Antal szocialista brigádjának néhány évvel ezelőtti baráti kapcsolatot alakított ki a Fővárosi Operettszínház Kálmán Imre szocialista brigádjával. Azóta gyakran megfordulnak a bányászok az operettszínházban, az előadásokon kívül időnként részt vesznek a próbákon is, a színművészek beavatják őket „műhelytitkaikba”. A Kálmán Imre szocialista brigád tagjai is szívesen látott vendégek a tatabányai szénbányánál, többször is le-

szálltak a bányába, hogy megismerjék a föld alatt dolgozók nem könnyű munkáját. Nemrég a bányász brigád felajánlotta, hogy kommunista műszakon vesz részt s munkabérükkel hozzájárul egy 150 személyes új óvoda építéséhez. Kezdeményezésükhöz a fővárosi brigád is csatlakozott: elhatározták, hogy az ország különböző vidékén előadásokat rendeznek, s a bevétel — mintegy félmillió forintot — átadják a tatabányai városi tanácsnak az óvoda építéséhez. (MTI)